

NORGES HØYESTERETT

Den 31. august 2009 avsa Høyesterett dom i

HR-2009-01718-A, (sak nr. 2009/902), straffesak, anke over dom,

Den offentlige påtalemyndighet

(kst. førstestatsadvokat Terje Nybø)

mot

A

(advokat Erling O. Lyngtveit)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Skoghøy**: Saken gjelder straffutmåling for grov narkotikaforbrytelse, jf. straffeloven § 162 første og andre ledd. Hovedspørsmålet er om det er grunnlag for å anvende samfunnsstraff i stedet for fengsel.
- (2) A, født 4. mai 1970, ble ved tiltalebeslutning 23. april 2008 satt under tiltale ved Nord-Troms tingrett for overtredelse av straffeloven § 162 første og andre ledd. Saken ble av tingretten behandlet sammen med saker mot tre andre som var tiltalt i samme sakskompleks. Tingretten avsa 18. november 2008 dom som for A har denne domsslutning:

”A f. 04. mai 1970 dømmes for en overtredelse av straffeloven § 162 første og andre ledd til en straff av fengsel i 7 (sju) mndr. Av straffen gjøres 120 (ethundreogtjue) dager betinget med en prøvetid på 2 (to) år, jfr. straffeloven § 52 flg.”
- (3) A anket – sammen med én av de andre domfelte – til Hålogaland lagmannsrett over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet. Dagen før ankeforhandlingen frafalt han bevisanken, men fastholdt anke over straffutmålingen.

- (4) Lagmannsretten avsa 22. april 2009 dom som for A har denne domsslutning:
- ”I tingrettens domslutning pkt. 4 vedrørende A, f. 04.05.1970, gjøres den endring at straffen settes til samfunnsstraff i 240 – tohundreogførti – timer, med gjennomføringstid 1 – ett – år, jf. straffeloven § 28 a. Den subsidiære fengselsstraffen skal være 8 – åtte – måneder.”**
- (5) Påtalemyndigheten har anket til Høyesterett over straffutmålingen. Anken er begrunnet med at lagmannsretten har gått utenfor det området det etter rettspraksis tidligere er blitt reagert med samfunnsstraff.
- (6) *Jeg er kommet til at anken må tas til følge.*
- (7) A er dømt for i mars 2007 å ha oppbevart minst 100 gram amfetamin for en av de andre som er dømt i sakskomplekset.
- (8) Etter det som er opplyst, bruker ikke A selv amfetamin eller andre narkotiske stoffer. Han har ikke vært involvert i kjøp eller salg, men hatt en ren oppbevarerrolle. I tingrettens dom er hans befatning med stoffet angitt å ha ”vært av underordnet karakter”. A er tidligere ikke domfelt for narkotikalovbrudd.
- (9) Da straffen i dette tilfellet ellers vil være under ett års fengsel, gir hovedregelen i straffeloven § 28a første ledd hjemmel for å idømme samfunnsstraff. Etter § 28a første ledd bokstav b er det imidlertid et generelt vilkår for samfunnsstraff at hensynet til straffens formål ikke taler mot en reaksjon i frihet. Ved domfellelse for grov narkotikaforbrytelse har det i rettspraksis vært oppstilt som vilkår for å anvende samfunnsstraff at det foreligger klare og sterke rehabiliteringshensyn eller andre spesielle og tungtveiende grunner, se for eksempel Rt. 2005 side 1312 avsnitt 21, 2006 side 1118 avsnitt 11 og 18, 2007 side 950 avsnitt 13, 2007 side 1244 avsnitt 12, 2009 side 290 avsnitt 13 og 2009 side 294 avsnitt 14. Det foreligger ikke her noen rehabiliteringssituasjon, og spørsmålet er om det finnes andre forhold som kan forsvare samfunnsstraff.
- (10) Når lagmannsretten har funnet at det kan reageres med samfunnsstraff, er dette først og fremst begrunnet i domfeltes familiesituasjon. Ved en ulykke i 2004 mistet han sin samboer, og etter dette har han hatt ansvaret for deres to felles barn, som er født i henholdsvis 1991 og 1996. A har senere fått ny samboer, som har en sønn på åtte år. Etter ulykken i 2004 brøt privatøkonomien sammen. Ved hjelp fra advokat har A senere fått orden på økonomien. Det sentrale for lagmannsretten har vært at barna og hans nye samboer og hennes åtte år gamle sønn ”fortsatt [er] svært avhengige av ham”, men at det nå ”samlet går ... langt bedre med familien”. Disse forholdene må etter min oppfatning tillegges vekt i formildende retning, men de er ikke tilstrekkelig spesielle og tungtveiende til at det kan gis samfunnsstraff i stedet for fengsel.
- (11) Forsvareren har som begrunnelse for samfunnsstraff også vist til at det nå er gått snart to og et halvt år siden det straffbare forhold fant sted. Da det ikke foreligger tilståelse, og dette er en sak med mange involverte, kan jeg imidlertid ikke se at to og et halvt år er noen uvanlig lang saksbehandlingstid.
- (12) Straffenivået for befatning med 100 gram amfetamin ligger på rundt ett års fengsel. Da A har spilt en underordnet rolle og ikke har hatt noe profittmotiv, men – etter det

lagmannsretten har lagt til grunn – har latt seg lokke til å oppbevare amfetaminet for en som han arbeidet for, finner jeg at straffen passende kan settes til fengsel i åtte måneder. De forhold som lagmannsretten har trukket frem som begrunnelse for samfunnsstraff, tilsier at halvparten av straffen gjøres betinget med en prøvetid på to år, jf. straffeloven §§ 52–54.

- (13) Etter straffeloven § 25 skal frihetsstraff på inntil fire måneder fastsettes i dager. Denne bestemmelse gjelder for den totale fengselsstraff. Når det utmåles en fengselsstraff som er lengre enn fire måneder, og en del gjøres betinget, skal den betingede del fastsettes i måneder selv om denne ikke overstiger fire måneder, jf. Rt. 2008 side 892.
- (14) Jeg stemmer for denne

DOM:

I lagmannsrettens dom gjøres denne endring:

Straffen for A settes til fengsel i 8 – åtte – måneder. I medhold av straffeloven §§ 52–54 utstår fullbyrdelsen av 4 – fire – måneder med en prøvetid på 2 – to – år.

(15)	Dommer Øie:	Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
(16)	Dommer Webster:	Likeså.
(17)	Dommer Bårdsen:	Likeså.
(18)	Dommer Coward:	Likeså.
- (19) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres denne endring:

Straffen for A settes til fengsel i 8 – åtte – måneder. I medhold av straffeloven §§ 52–54 utstår fullbyrdelsen av 4 – fire – måneder med en prøvetid på 2 – to – år.

Riktig utskrift bekreftes: